

PERSBERICHT

5 september 2024

Verslag aan het federale parlement: Beheerskosten van de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (HZIV): opvolging 2024 van de aanbevelingen

In 2022 onderzocht het Rekenhof in hoeverre de HZIV haar beheerskosten onder controle had, die verhoudingsgewijs hoger lagen dan die van de andere verzekeringsinstellingen. Het concludeerde dat er geen garantie was dat de financieringen die de HZIV voor haar beheerskosten ontving, volledig werden gebruikt voor de doeleinden waarvoor ze werden toegekend. Het Rekenhof deed geen uitspraak over de vraag of de beheerskosten van de HZIV al dan niet te hoog lagen, omdat er weinig vergelijkingsmogelijkheden waren met andere verzekeringsinstellingen. Het was wel van oordeel dat bepaalde factoren de hogere beheerskosten van de HZIV konden verantwoorden. Het kon tot slot niet concluderen dat de HZIV haar beheersuitgaven voldoende beheerste. Omdat de planning van onvoldoende kwaliteit was, had het Rekenhof immers geen redelijke zekerheid dat de middelen optimaal werden toegekend. Ondanks de vastgestelde vooruitgang is het Rekenhof van oordeel dat het niveau van uitvoering van zijn aanbevelingen laag is. Zo'n twee jaar na de publicatie van zijn initiële audit zijn er immers van de zes aanbevelingen vier niet uitgevoerd en twee in uitvoering.

De Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (HZIV) is een openbare instelling van sociale zekerheid en is een verzekeringsinstelling zoals de vijf landsbonden van ziekenfondsen en de Kas der Geneeskundige Verzorging van HR Rail van de NMBS-groep. De hoofdopdracht van de HZIV is te waarborgen dat iedereen die zich niet wenst aan te sluiten bij een andere verzekeringsinstelling, recht heeft op de verplichte ziekte- en invaliditeitsverzekering (ZIV). De HZIV is de kleinste verzekeringsinstelling in aantal aangeslotenen, ook al stijgt dat aantal (in 2023 was 1,3 % van de Belgen aangesloten bij de HZIV, tegenover 1% in 2020).

Vanuit het streven naar optimalisering van de federale overheid en naar synergieën tussen de instellingen van sociale zekerheid, verricht de HZIV naast haar rol als verzekeringsinstelling nog diverse andere taken die ze mettertijd door de wet kreeg toevertrouwd.

De HZIV ontvangt verschillende financieringen om de beheerskosten van bepaalde opdrachten te dekken. In 2022 merkte het Rekenhof op dat de beheerskosten van de HZIV voor de ziekte- en invaliditeitsverzekering hoger waren dan die van de andere verzekeringsinstellingen. Het merkte ook op dat dat verschil voor een deel te verklaren was door het socio-economische profiel van de leden, de opdrachten van algemeen belang en het feit dat de HZIV een overheidsinstelling is.

Die beheerskosten gaan echter in dalende lijn door de aanzienlijke toename van het aantal aangeslotenen bij de HZIV in de voorbije jaren en door de relatieve stabiliteit van de beheerbegroting van de ZIV.

Het Rekenhof stelt vast dat sinds zijn audit van 2022 vooruitgang is geboekt bij de financiering van de beheerskosten van de HZIV. De HZIV sloot met Fedasil een samenwerkingsakkoord voor de financiering van de opdracht van terugbetaling van de gezondheidszorg van de verzoekers om internationale bescherming. Dat akkoord zou vanaf juli 2024 in werking moeten treden. Het werd omgezet in een koninklijk besluit dat echter op het moment van de audit nog niet was goedgekeurd. Fedasil nam ook de IT-uitgaven voor die opdracht ten laste. Wat de formalisering van de procedures betreft, heeft de HZIV bovendien haar delegatiesysteem aangepast. Het Rekenhof stelt niettemin vast dat er nog verbeteringen nodig zijn om het volledig op punt te stellen. Tot slot is de HZIV begonnen met het in kaart brengen en analyseren van alle processen, met prioriteit voor de financiële processen.

Naast die vooruitgang stelt het Rekenhof echter vast dat de beheerskredieten nog altijd niet worden geobjectiveerd op basis van een echte analytische boekhouding. Er is dus nog steeds geen garantie dat de verschillende financieringen die de HZIV voor het financieren van haar beheerskosten ontvangt, worden gebruikt waarvoor ze bedoeld zijn.

Bij het HZIV ontbreken nog bepaalde planningsinstrumenten, zoals de planning van de aankoopbehoeften, of ze zijn voor verbetering vatbaar, zoals het personeelsplan dat niet is gebaseerd op een werklastmeting. Het Rekenhof merkt echter op dat de regering de bestuursovereenkomst 2022-2024 van de HZIV, zoals die van de andere OISZ, pas in mei 2024 heeft ondertekend..

De HZIV verstrekt tot slot geen informatie waaruit blijkt dat de verschillen tussen de doelstellingen van de bestuursovereenkomst en de verschillende plannen en realisaties worden geanalyseerd. Het Rekenhof stelt vast dat bepaalde doelstellingen niet worden gehaald, in tegenstelling tot wat de HZIV beweert.

Het Rekenhof is tot besluit van oordeel dat er wel vooruitgang is geboekt, maar dat het niveau van uitvoering van de aanbevelingen, nagenoeg twee jaar na de initiële audit, laag ligt. Op basis van zijn opvolging is het Rekenhof immers van oordeel dat aan geen enkele van de zes aanbevelingen uit die initiële audit volledig gevolg werd gegeven. Twee zijn in uitvoering en vier werden niet uitgevoerd.

De HZIV antwoordde dat ze geen opmerkingen had bij de vaststellingen uit de opvolging maar dat ze een ontmoeting met het Rekenhof wenste om te bekijken hoe ze daarop concreet kon reageren, rekening houdend met de context waarin ze zich bevindt en met de prioriteiten waarmee ze rekening moet houden. Het Rekenhof onderstreept dat het beschikbaar is om te antwoorden op gerichte vragen om zijn aanbevelingen te expliciteren, maar dat het de administratie de verantwoordelijkheid laat om zijn aanbevelingen uit te voeren, rekening houdend met haar context en prioriteiten.

De minister van Sociale Zaken heeft niet gereageerd.

Informatie voor de pers

Het Rekenhof controleert de openbare financiën van de federale Staat, de gemeenschappen, de gewesten en de provincies. Het draagt bij tot de verbetering van het overheidsbeheer door nuttige en betrouwbare informatie die voortvloeit uit een tegensprekelijk onderzoek, toe te zenden aan de parlementaire vergaderingen, aan de beheerders en aan de gecontroleerde diensten. Als collaterale instelling van het parlement werkt het Rekenhof onafhankelijk ten opzichte van de overheden die het controleert.

Het opvolgingsverslag *Beheerskosten van de Hulpkas voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering (HZIV): opvolging 2024 van de aanbevelingen* werd bezorgd aan het federale parlement. Het is samen met dit persbericht terug te vinden op [rekenhof.be](https://www.rekenhof.be).